

Przykładowe scenariusze Debat

1. Debata Międzypokoleniowa: „Słowo, które buduje”

Cel: Integracja środowiska szkolnego wokół wartości języka, wymiana doświadczeń między pokoleniami.

♦ Przebieg:

- Uczestnicy: uczniowie (klasy 6–8 lub szkoła ponadpodstawowa), nauczyciele, rodzice.
- Zespoły: mieszane — każdy zespół składa się z przedstawicieli trzech grup.
- Temat debaty: np. „Czy dobre słowo może zmienić relację?” lub „Jakie słowa powinny dominować w szkole?”

♦ Etapy:

1. Wprowadzenie moderatora – krótkie przypomnienie zasad kultury dyskusji.
2. Prezentacja stanowisk – każda grupa przedstawia swoje argumenty (3 min).
3. Runda pytań krzyżowych – zespoły zadają sobie nawzajem pytania.
4. Głos publiczności – rodzice i nauczyciele spoza zespołów mogą dodać refleksje.
5. Podsumowanie – wspólne stworzenie „Kodeksu Dobrego Słowa” (np. 5 zasad komunikacji w szkole).

♦ Materiały:

- Karty z pytaniami pomocniczymi
- Tablica do zapisania wspólnych zasad
- Dyplomy dla uczestników

2. Debata Oksfordzka: „Słowa mają moc”

Cel: Rozwijanie umiejętności argumentacji, słuchania i kultury wypowiedzi.

♦ Przebieg:

- Uczestnicy: uczniowie klas 7–8 lub szkół ponadpodstawowych.
- Zespoły: Propozycja vs Opozycja (po 3 osoby).
- Temat: np. „Czy słowa ranią bardziej niż czyny?” lub „Czy szkoła powinna reagować na język używany poza jej murami?”

♦ Etapy:

1. Wprowadzenie moderatora – zasady debaty oksfordzkiej.
2. Wystąpienia zespołów – każdy mówca ma 3 minuty.
3. Runda pytań od publiczności – nauczyciele i rodzice zadają pytania.
4. Głosowanie publiczności – która strona przekonała więcej osób?
5. Refleksja końcowa – co wynieśliśmy z debaty?

♦ Materiały:

- Stoper, mikrofon (opcjonalnie)
- Karty oceny dla jury
- Formularz do głosowania

3. Krąg Dobrego Słowa: Debata w formie rozmowy

Cel: Budowanie wspólnoty i przestrzeni do szczerej rozmowy o języku.

♦ Przebieg:

- Uczestnicy: uczniowie, nauczyciele, rodzice (np. 10–15 osób).
- Forma: otwarty krąg, bez rywalizacji, każdy ma czas na wypowiedź.

♦ Tematy do rozmowy:

- „Najważniejsze dobre słowo, które usłyszałem w życiu”
- „Słowo, które chciałbym częściej słyszeć w szkole”
- „Jak reaguję, gdy słyszę język raniący?”

♦ Etapy:

1. Otwarcie kręgu – zasady: słuchamy, nie przerywamy, nie oceniamy.
2. Runda wypowiedzi – każdy dzieli się refleksją.

3. Wspólna tablica cytatów – zapisujemy najważniejsze myśli.
4. Zakończenie – podziękowanie i zaproszenie do dalszego dialogu.

- ◆ Materiały:

- Tablica lub papier do zapisania cytatów
- Świeca lub symboliczny przedmiot jako „głos”

4. Turniej Argumentów: „Mistrzowie Dobrego Słowa”

Cel: Promowanie języka szacunku i rozwijanie kompetencji retorycznych.

- ◆ Przebieg:

- Uczestnicy: uczniowie klas 6–8 lub szkół ponadpodstawowych.
- Zespoły: 3–4 osoby, każda przygotowuje wystąpienie na temat siły języka.

- ◆ Tematy wystąpień:

- „Jak dobre słowo zmienia atmosferę w klasie?”
- „Dlaczego warto mówić z empatią?”
- „Język w mediach — czy mamy wpływ?”

- ◆ Etapy:

1. Prezentacje zespołów – max 5 minut każda.
2. Ocena jury – nauczyciele i rodzice oceniają według kryteriów: treść, forma, kultura wypowiedzi.
3. Nagrody – tytuł „Mistrza Dobrego Słowa”, dyplomy, możliwość poprowadzenia warsztatu dla młodszych klas.

- ◆ Materiały:

- Karty oceny
- Dyplomy
- Zaproszenie dla publiczności